

Test zo slovenského jazyka a literatúry A

Ukážka č. 1

Na mládencovi zrak uložila -	Pamätáš, moja, tie tiché mraky
tak nešťastný k nebu hľadí:	Pamätáš dni ružové?
do duše duša jej sa mu vryla	Pamätáš lúk tých jarné zázraky?
a k srdcu šla na vohľady,	Pamätáš chládky lipové?
v ňom ona vidí svet svoj zaviaty,	Pamätáš tamtie nebeské doby,
bez neho je nič, s ním nezná straty,	v ktorých utíchli srdca žaloby
ona v ňom a z neho žije,	a nebo na zem zväbili?
nezná nádhery dráždivú slávu	Pamätáš na tie duše spanilé,
ani poklôn a rodu výšavu:	ktoré nám vždycky tak boli milé
tak on poklad jej celý je.	A jedno s nami cítili?
<i>A. Sládkovič: Detvan, strofa 187</i>	<i>A. Sládkovič: Marína, strofa 260</i>

1. V ktorej možnosti sú správne pomenované umelecké jazykové prostriedky:

Do duše duša jej sa mu vryla, dráždivá /sláva/, na mládencovi zrak uložila, duše spanilé

- A. personifikácia, epiteton, personifikácia, oslovenie
- B. metafora, epiteton, metafora, epiteton
- C. personifikácia, personifikácia, metafora, oslovenie
- D. metafora, metafora, epiteton, epiteton

2. Texty ukážky patria k:

- A. prírodnej lyrike
- B. spoločenskej lyrike
- C. ľúbostnej lyrike
- D. politickej lyrike

3. Akým veršovým systémom sú napísané Sládkovičove diela v ukážke č. 1:

- A. sylabickým
- B. sylabotonickým
- C. časomerným
- D. tonickým

4. Žiadame Vás, aby ste sa dňa 15. 10. 2003 o 14.00 hodine dostavili na mestský úrad.

V ukážke nájdeme štýl:

- A. administratívny
- B. umelecký
- C. publicistický
- D. hovorový

5. Ktoré z viet sa z hľadiska členitosti líši od ostatných:

- A. Z neba sa sypal hustý sneh.
- B. Nevedeli si to ani predstaviť.
- C. V hlave mi hučalo už od skorého rána.
- D. Zastavil sa u nás včera večer.

6. V ktorej možnosti sú príslovky rovnakého druhu:

- A. hore, vzadu, nudne, smelo
- B. naschvál, zato, náročky, preto
- C. potom, opäť, večer, ďaleko
- D. vonku, inokedy, rovno, vľavo

7. Ktorá z uvedených publikácií je najvhodnejšia na vyhľadávanie slov s podobným významom:

- A. Krátky slovník slovenského jazyka
- B. Synonymický slovník slovenčiny
- C. Slovník slovenskej výslovnosti
- D. Malý frazeologický slovník

8. V ktorej z možností je vo všetkých slovách dvojhĺska:

- A. dialóg, pôvodný, miesiť
- B. zožierať, vraniu, Sicília
- C. pôvabný, skálie, reálny
- D. Viera, tadiaľto, tónistý

9. Dnes večer som stihol derniéru známej Shakespearovej hry.

Slovo derniéra znamená:

- A. druhé a ďalšie prevedenie hry
- B. posledné prevedenie hry
- C. slávnostné prevedenie hry
- D. prvé prevedenie hry

10. Pre ktorý slohový postup sú typické slovesá ako nositelia deja a napätia:

- A. výkladový
- B. rozprávací
- C. opisný
- D. informačný

Ukážka č.2

V súčasnosti zasahujú do života každého z nás počítače, ktoré umožňujú ľahké narábanie s informáciami, ich využívanie a prenos. Riadenie počítačom je teda dôležitým znakom multimédií, pričom multimédium sprostredkováva komunikáciu len v prostredí počítača a internetu.

Multimédiá majú veľký rozmach a postupne prenikajú do viacerých oblastí života. Sprostredkujú nielen zábavu prostredníctvom hier a videa, ale čoraz viac sa začína venovať pozornosť vzdelávaniu a výučbe cudzích jazykov cez internet. Internet poskytuje príjemcom možnosť získavať informácie z kníh a encyklopédií a využívať moderné vyučovacie systémy. Stretávame sa so slovníkmi nainštalovanými do počítača, rôznymi prekladačmi či interaktívnymi /umožňujúcimi vzájomnú komunikáciu, priamy vstup do činnosti/ výučbovými prostriedkami, ktoré prispievajú k zefektívneniu štúdia a učenie robia pútavejším.

Nové didaktické prostriedky sa stávajú súčasťou samoštúdia cudzích jazykov a prispievajú k rozvinutiu jazykových schopností, obohacujú štúdium a umožňujú naučiť sa čo najviac s nízkou námahou. Výučba cudzích jazykov sa stále rozvíja a zatraktívňuje, pretože ovládanie cudzieho jazyka je dnes v podstate nevyhnutné a patrí k prvoradým cieľom mnohých ľudí.

11. Ktoré z nasledujúcich tvrdení vyplýva z textu:

- A. Prekladače a slovníky nainštalované do počítača spomaľujú samoštúdium cudzích jazykov.
- B. Multimédiá zabezpečujú okrem zábavy aj samostatné vzdelávanie.
- C. Cudzie jazyky sa môžeme učiť pomocou nových didaktických prostriedkov atraktívnejšie, ale s väčšou námahou.
- D. V súčasnosti nie je až také dôležité ovládať cudzie jazyky, lebo máme dostatok kvalifikovaných prekladateľov.

12. Slovo *multimédium* sa skloňuje podľa vzoru:

- A. chlap
- B. mesto
- C. vysvedčenie
- D. dub

13. Na prázdne miesta ukážky možno doplniť slová:

.....priateľom sa staneš, keď budešako my.

- A. Naším, takí istí.
- B. Naším, takí istí.
- C. Naším, taký istý.
- D. Naším, taký istý.

14. Urč vetu, v ktorej je nespisovné slovo:

- A. Na detskom ihrisku bolo mravenište.
- B. Pomalé práce na stavbe mali dopad na jej dokončenie.
- C. Prežíval som ťažké chvíle.
- D. Všetci sme sa veľmi tešili.

15. V ktorej vete je poradie vetných členov takéto: vyjadrený podmet, zhodný prívlastok, nezhodný prívlastok, slovesný prísudok, priamy predmet

- A. Kríky bielych kvetov zakrývali výhľad.
- B. Výhľad bol zakrytý kríkmi bielych kvetov.
- C. Výhľad zakrývali kríky bielych kvetov.
- D. Biele kvety na kríkoch zakrývali výhľad.

16. "Takt spočíva v tom, že vieme, ako ďaleko smieme zájsť, aby sme nezašli príliš ďaleko". /J. Cocteau/

Aký význam majú podčiarknuté slová?

- A. aby nedošlo medzi nami a ostatnými k odcudzeniu
- B. aby sme nekonali unáhlene
- C. aby sme sa s inými príliš nezbližovali
- D. aby sme druhých svojimi slovami či konaním neurazili

17. V ktorej vete sa všetky prívlastky vyjadrené prídavným menom skloňujú podľa rovnakého vzoru:

- A. Bratovo presvedčenie a kamarátove rady pôsobili na smutné srdcia.
- B. Psí ňufák trčal z úzkej líščej nory.
- C. Vrana bola ozdobená pávím a kohútím perím.
- D. Okrúhlu tvár je zvýraznil svieži úsmev.

18. V ktorej možnosti je k útvaru priradený správny literárny druh:

- A. povesť – lyrika
- B. poviedka – epika
- C. kreslený film – epika
- D. aforizmus – dráma

19. V ktorej z možností sa vo všetkých slovách pri spodobovaní menia znelé spoluhlásky na neznelé:

- A. dosah, nadpis, ľahký, prechádzka
- B. podkova, kresba, prosme, hĺbka
- C. prosba, platba, bodka, klzký
- D. loď, kúpme, kričme, nadhodiť

20. Ktorá z viet je správne zapísaná:

- A. Pani vedúca, poradila by ste mi, kde sa nachádza športové oddelenie?
- B. Prosím vás, mohol by ste mi podržať dáždnik?
- C. Pane, pomohli by ste mi prejsť cez cestu?
- D. Pani učiteľka, dozvedela ste sa už o tej bitke?

Ukážka 3:

7. výstup

Tomáš, Kata, Zuzka, Ďuro

Ďurko: Hanbím sa ti priblížiť.

Zuzka: Máš prečo.

Ďurko: Predsa. Ak mi i nezabudneš, odpusť mi.

Zuzka: Vravím ti, že som ti všetko. Želiam len za tým, že som si nevedela lepšie rozmyslieť a šla som za teba.

Kata: Lakomili ste sa na majetok, na ľahký život.

Zuzka: Ja nie. Čože som ja vedela o tom? Aby ste vy mali menej starosti so mnou, ja som vďaka šla za teba, a chcela s tebou statočne žiť, trápiť sa, robiť. Ale ty si šiel za ľahším životom. Teraz ho užívaj.

Kata: Ale si na koni, Zuzka. Ani tvoj život nie je na závidenie. Žena bez muža ako záhrada bez plota.

Ďurko: Zuzka!(Blíži sa k nej.) Taký je môj život od pol roka, akoby som bol zabitý. Bodaj by som oň bol prišiel v ten večer v jeseni. Ak by si mohla, začnime ho znovu žiť. Ja sa mu úfam. Chudobný, ale poriadny život.

Zuzka: (Vyhýba sa mu.) Daj pokoj. **Mohla by ti zas pod oči nejaká padnúť.**

Ďurko: Nikda!

Zuzka: Nevieš, a mňa by si mohol zase nechať. Ak poznávaš doterajší život svoj, tým lepšie. Zanechaj ho a tráp sa, ako vieš. Ja sa tiež tak budem; škoda by nám bolo znovu začínať. Už mi otvrdlo srdce, zabudla som na útisky, majme pokoj. Vzal si si druhú, nemôžeš mať mňa. Ži s tou.

Ďurko: Nech sa mi nohy zlámu, ak ja za tou viac vkročím, len pomyslím. Hľad' na naše dieťa.

Kata: (Prosebné.)Dcéra moja! S planým mužom je zle, a bez neho ešte horšie.

Zuzka: (Prísne.)Mama...

Ďurko: Čo povieš tomu dieťaťu?

Zuzka: Nikdy ťa mu nespomeniem, ak ho bude Pán Boh živiť. (Ustrnutie.)

Ďurko: Čo keď narastie?

Zuzka: Že si zomrel. (Všetci slzia. Prestávka.)

Ďurko: A keď mu druhí povedia, že žijem?

Zuzka: Nech potom sám súdi nad tebou.

Ďurko: (Potáca sa, odchodí.)

Opona pomaly padá.

J. G. Tajovský: Statky – zmätky

21. V ktorej možnosti je správne určený žáner ukážky 3:

A. komédia	B. divadelná hra
C. tragédia	D. poviedka

22. Ktoré tvrdenie je správne?

- A. Dejstvo je menšie ako výstup.
- B. Hlavným znakom dramatického umenia je dialóg.
- C. Ak je bábkoherec nad bábkou a vodí ju zhora, je to javajkové divadlo.
- D. Premiéra je posledné uvedenie divadelnej hry.

23. Čo vyplýva z ukážky 3:

- A. Zuzka Ďurkovi odpustila a rada sa k nemu vráti.
- B. Zuzka sa k Ďurkovi nechce vrátiť, lebo by ju nevedel zabezpečiť.
- C. Kata odsudzuje Zuzku, lebo sa chce k Ďurkovi vrátiť kvôli dieťaťu.
- D. Zuzka Ďurkovi odpustila, ale žiť s ním nechce.

24. Zvýraznená časť ukážky 3 znamená:

- A. Znovu by si sa mohol za peniazmi ťahať.
- B. Znovu by si mohol začať popíjať.
- C. Znova by sa ti mohla iná dievčina zapáčiť.

D. Znovu by ti mohol ľahký život pod oko padnúť.

25. Nájdite v ukážke frazeologizmy. Koľko ich je?

A. 1

B. 2

C. 3

D. 4

26. V ktorej možnosti je správne podčiarknutý prisudzovací sklad:

A. Už mi stvrdlo srdce.

B. Ale ty si šiel za ľahším životom.

C. Zuzka bola smutná.

D. Ďurko začal Zuzku prehovárať na spoločný život.

27. Ktorá z nasledujúcich možností nepatrí do umeleckého štýlu:

A. Zaštrngal Turzo dukátikmi, sľuboval hory – doly, ale veru márne. Tajomstvo bolo zamknuté na deväťoro zámok.

B. Mňa z tisíc ciest len jedna cesta láka,

čo vedie domov, v krajinu otrokov,

do diery krvavého vlkolaka,

kde s láskou čistou, láskou hlbokou.....

C. Nedostatočná vlhkosť vzduchu sa prejavuje najmä v zimných mesiacoch a počas mrazov, kedy naše byty vykurujeme, ba až prekurujeme.

D. Miluša: Ha, ha, ha! Prepáčte, páni, že sa vám smiať musím. Či neviete, že ste tuná v slovenskom kraji?

28. V ktorej z nasledujúcich možností boli všetky slová utvorené rovnakým slovotvorným postupom:

A. moreplavec, SAV, psisko, stromček

B. nástroj, výzbroj, prevelký, vyčerpať

C. topánočka, mamička, chlapček, CO

D. päťkrát, teplomer, zemepisný, bledomodrý

29. Nikto z obyvateľov nič nevidel a sám veliteľ stráže bol neistý.

Všetky zámená v uvedenej vete sú:

A. opytovacie

B. privlastňovacie

C. vymedzovacie

D. ukazovacie

30. V ktorej možnosti sú uvedené roky, ktoré súvisia s vývinom slovenského spisovného jazyka:

A. 1989

B. 1918

C. 1843

D. 1945

ODPOVEĎOVÝ HÁROK A

	Odpověď
1.	B
2.	C
3.	A
4.	A
5.	C
6.	B
7.	B
8.	D
9.	B
10.	B
11.	B
12.	B
13.	C
14.	A
15.	A
16.	D
17.	C
18.	B
19.	A
20.	C
21.	B
22.	B
23.	D
24.	C
25.	D
26.	C
27.	C
28.	B
29.	C
30.	C

ODPOVEĎOVÝ HÁROK A

	Odpověď	Body
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		

